

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejem tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

V času, ko...

V času, ko je zločinski atentat v Marseillesu še vedno kot težka mora nad celotnim mednarodnim političnim položajem v Evropi in ko je cvetje na grobu Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in francoskega zunanjega ministra Louisa Barthouja še vse sveže; v času, ko še vedno počivajo vse večje mednarodnopolitične akcije in je celo avstrijski zvezni kancelar dr. Kurt pl. Schuschnigg odgodil svoje potovanje v Rim od prve na zadnjo polovico meseca novembra; v tem času je neka diplomacija Evrope zagrešila skrajno ne-taktnost, a druga jo je neskrupulozno podprla. Mislimo tu na obisk madžarskega ministrskega predsednika Julija pl. Gömbösa v Varšavi, kakor tudi na prečudna poba madžarskega zunanjega ministra Kolomana Kánye de Kánye po Italiji, moža, ki uživa žalostno slavo, da je bil eden glavnih tvorcev zloglasnega dunajskega ultimata takratni kraljevini Srbiji in človeka, o katerem pravijo francoski listi in beograjsko »Vreme«, da je šel v Rim intervenirati za — Paveliča in Kvaternika!

V času, ko kaže prst iz Marseillesa v Janka Pusto in se oči vse Evrope ozirajo tja, kjer so bili marseilleski zločinci opremljeni z neponarejenimi potnimi listi, tja, kjer so nedavno pred marseilleskim atentatom obesili in sežgali iz slame napravljeni lik Louisa Barthouja in huronsko kričali okoli njega »Smrt Barthouju!«, je slovanska (?) Varšava s sprejemom Julija pl. Gömbösa manifestirala »tradicionalno prijateljstvo in vzajemne simpatije poljskega in madžarskega naroda! V tem času — in v nobenem drugem! — je ta slovanska (?) Varšava čutila potrebo skleniti z »vitežko« Madžarsko poseben trgovinski in kulturni dogovor, izmenjavo profesorjev in dijakov in kulturnih dobrin. Če je to tudi res vse in nišo besede komunikeja le plašč, pod katerim se skrivajo politični nameni, o katerih so svoječasno poročali češki listi in smo jih po njih citirali tudi mi v »Večerniku«. Čisto upravičeno pravi zato beograjsko »Vreme«, da se bodo poljski profesorji in dijaki učili na Madžarskem, kako se ponarejajo bankovci, potni listi in kako se pripravljajo atentati na tuje vladarje.

Vse to je storila slovanska (?) Poljska kljub temu, da se je na Madžarskem že davno pisalo in odkrito govorilo, da je madžarski namen zveze s »tradicionalno prijateljskim« rododom dosega skupnih državnih mej, kar se pa more zgoditi samo z uničenjem Čehoslovaške in razbitjem male antante! To je storila tista slovanska (?) Poljska, ki se niti na intervencijo pokojnega Louisa Barthouja in kljub pripravljenosti in skrajni ustrežljivosti Prage ni hotela poravnati s Čehoslovaško. So se v Varšavi zavedali, da so izkazali s tem Madžarski neprecenljivo, a z ničemer nezamenljivo uslugo? So se zavedali, da so se po samem bistvu stvari solidarisirali s tisto državo, na katero kaže prst iz Marseillesa? Da se niso? O taki naivnosti gg. Becka in Pilsudskega nas težko kdo prepriča! Ves svet ve, kako so pisali madžarski listi v dnevi, ko se je vsa kulturna Evropa klanjala nad mrtvim truplom našega velikega, mučenikega vladarja, samo v Varšavi naj ne bi tega vedeli? In morda tudi tega ne vedo, da nameravajo Madžari kljub vse-mu v nedeljo 28. t. m. v bližini naše meje in v bližini Janka Puste, v Veliki Kaniži z ogromnimi manifestacijami in demonstracijami odkriti spomenik »okrnjene Madžarske«, ki naj z bronom

Vprašanje izročitve Paveliča in Kvaternika

Čudno stališče italijanskega tiska — Dve različni mnenji dveh odličnih pravnikov, prof. de Barbese in prof. Froriana

RIM, 25. oktobra. Italijanski listi se na vse načine trudijo, da bi opravičili postopanje glede vprašanja izročitve Paveliča in Kvaternika. Tako trdijo, da tudi Belgija ne bo izročila aretirane dr. Perića, ker ni nikakor dokazano, da bi bil kakorkoli sodeloval pri atentatu v Marseillesu in bo zato obtožen le zaradi ponarejanja potnih listov. Italijanski listi trdijo nadalje, da to, da so bili Pavelič, Kvaternik, Perić in drugi člani emigrantskih organizacij, še nikakor ni povod, da bi se spravili pod giljotino. Na drugi strani pa skušajo italijanski listi orisati tudi preiskavo v Franciji kot neobjektivno. Tako poročajo, da se še ni dalo

in se sploh ne bo dalo natanko ugotoviti, kdo je bil prav za prav organizator atentata, češ, da so makedonstvujoči atentat pripravljali tudi že davno prej.

PARIZ, 25. oktobra. V ospredju vsega zanimanja je slej ko prej vprašanje izročitve obeh glavnih krivcev marseilleskega atentata, dr. Paveliča in Kvaternika, po Italiji. Italijanski listi so te dni odkrito povedali, da na izročitev ni mogoče misliti, ker bosta mogla biti dr. Pavelič in Kvaternik obtožena in obsojena v Italiji kvečjemu zaradi uporabe ponarejenih potnih listov, kazen za to pa znaša le do 6 mesecev. Med tem pa, ko dokazuje francoski pravni znanstvenik prof. de Barbese v »Matinu«, da Italija z juri-

dnegega stališča ni dolžna izročiti dr. Paveliča in Kvaternika, ker l. 1870. med Francijo in Italijo sklenjena ekstradicij-ska konvencija ne vsebuje belgijske klavzule o atentatih na vladarje, izjavlja turinski pravni strokovnjak Eugenio Floriano, svetovno znana pravniška kapaciteta, katere mnenje se upošteva tudi pri vladi, da se belgijska klavzula takrat res ni sprejela v konvencijo, kakor je tudi niso sprejele Anglija, Švica in Amerika, da pa jo je Italija obenem s Francijo, Argentino in bivši Črno goro sprejela leta 1900. po umoru italijanskega kralja Umberta. Prof. Floriano je torej merodajnega mnenja, da se Italija izročitvi ne bo mogla odtegniti.

Odločilni dnevi v Franciji

DOUMERGUE VZTRAJA PRI REFORMI USTAVE. RADIKALI SE BODO RAZCEPILI?

PARIZ, 25. okt. Notranje politične težkoče v Franciji delujejo neugodno tudi na borzo, vendar je vsa nervoznost precej neutemeljena, ker sprejema javnost neugodno akcijo senatne opozicije, kateri stojita na čelu senatorja Caillaux in Regnier. Priznava pa se, da bo prihodnji teden zelo kritičen in bo vse odvisno od zadržanja radikalov, ki bodo te dni imeli kongres svoje stranke v Nantesu. Ministrski predsednik Doumergue se se-

daj pogaja s senatno opozicijo in je že zagrozil tudi z odstopom, se pa vendar pričakuje, da bo naposled dosežen kompromis. Vlada bo brezpogojno predložila zbornici 6. novembra predlog, da se skliče velika seja narodnega predstavništva v Versaillesu. Pričakuje se, da si bo senat premislil iz-zvati konflikt s parlamentom. Herriot je načelno za reformo ustave in bo tudi tedaj, ako se stranka na kongresu razcepi, kar ni izključeno.

Italija se otresa Madžarske?

OBISK GÖMBÖSA JI BAJE NI ZAŽELJEN. PREORIENTACIJA MADŽARSKE ZUNANJE POLITIKE.

BUDIMPEŠTA, 25. okt. Na veliko presenečenje je ministrski predsednik Gömbös, ki se je preko Dunaja vrnil iz Varšave, odgodil svoje potovanje v Rim na nedoločen čas. Po prejšnjem programu bi bil namreč moral Gömbös potovati v Rim takoj po vrnitvi iz Varšave. Ta sklep je izzval zelo živahne komentarje v vsej madžarski javnosti. V zelo dobro poučenih krogih pa zatrjujejo, da je bilo Gömbösovo potovanje v Rim opuščeno na željo same Italije. Kakor se zatrjuje, menijo v Rimu, da sedanjí mednarodni položaj Madžarske ni ugoden za obisk njenega ministrskega predsednika v Italiji. To bi pomenilo nič več in nič manj kakor to, da se Italija otresa Madžarske, da bi se na ta način iznebila očitkov sokrivde akcij, katerih obdolžuje Madžarsko ostali svet. Prav tako pa Gömbös tudi ne bo obiskal avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schuschnigga, kakor je bilo poprej določeno. Na drugi strani se pa tu zatrjuje, da je Gömbös zelo zadovoljen z rezultati svojega potovanja v Varšavo.

V tej zadevi bi bil moral včerajšnji »Az Est« objaviti tudi interview z Gömbösem, ki je bil že postavljen, je bila pa objava v zadnjem trenutku ustavljena. Glede nadaljnjih dogodkov čakajo napeto na vrnitev zunanjega ministra Kánye, ki se je sinoči odpeljal z Dunaja v Budimpešto. Splošno se govori, da se pripravlja popolna preorientacija madžarske zunanje politike, ni pa mogoče ugotoviti v kakšni smeri.

Nova prizadevanja Italije

PARIZ, 25. oktobra. Po jugoslovanskem poslaniku dr. Spalajkoviću je obiskal zunanjega ministra Lavalu italijanski veleposlanik grof de Custozza ter mu, kakor poroča »Le Journal«, izročil nove predloge Mussolinija. Laval je predloge proučil in na nekatere tudi že odgovoril. Prizadevanja Rima so, sedaj tiho likvidirati vprašanja, ki so nastala z atentatom v Marseillesu in nadaljevati delo za zблиžanje med Francijo, Italijo in Jugoslavijo.

našla potuho ne le za Madžarsko, marveč tudi za neke druge elemente? V čudno luč spravlja vse to prizadevanja za ohranitev mednarodnega miru v Evropi. Tista Evropa, ki se trudi za obvarovanje človeštva pred novo katastrofo, bo morala k vsemu temu spregovoriti čim prej skrajno resno besedo, ali pa bomo morali o bupati nad plemenitimi prizadevanji naše celine!

Nemčija prizna oboroževanje

BERLIN, 25. okt. Ob priliki vesti, da pripravljata Laval in dr. Beneš novo akcijo proti oboroževanju Nemčije, se je, kakor poroča »Unitet Press« odločila nemška vlada to akcijo prehiteti na ta način, da bo deloma priznala svoje dosedanje oboroževanje. V ta namen bo Hitlerjev posebni opolnomočenec von Rübentrop imel še ta teden govor v nemškem radiu. Nemčija pričakuje, da bo ta njen nastop deloval ugodno na javno mnenje, kakor tudi na angleško in italijansko vlado.

RIMSKI KOMENTARJI.

RIM, 25. oktobra. Fašistični listi komentirajo informacije pariškega »L'Oeuvre«, ki je trdil, da zadevajo pogajanja za Lavalovo potovanje v Rim, ki naj bi ustvarilo tako zaželjene in koristne rezultate, na mnogo večje težkoče, kakor pa so se stavile na pot pokojnemu Barthouju in pravijo, da posvetovanja francoskega ministra zunanjih zadev Lavalu z rimskim francoskim poslanikom de Chambrunom, ki se mudi sedaj v posebni misiji v Parizu, ne dajejo prav nobenega povoda za tako pesimistično ocenjevanje položaja, ker more de Chambrun dokazati Lavalu iskrenost in odkritosrčnost namer Italije, ki hoče italijansko-francosko zблиžanje postaviti na realno bazo.

ŽRTVE ŠPANSKE REVOLUCIJE.

MADRID, 25. okt. »El Debate« objavlja delno listo žrtv zadnje revolucije v Španiji. Na tej listi je: 18 ubitih vojaških oseb, od teh 1 major; potem 7 narodnih gardistov, od teh 1 podpolkovnik; dalje 161 mož civilne garde ter 1 polkovnik in 1 major orožništva. »ABC« pa dodaje tej listi še 200 članov napadalnih oddelkov, ki so bili ubiti v Oviedu ter 13 civilistov, ki so jih v Turonu revolucionarji postreljali.

VIHAR V JUŽNI AMERIKI.

BUENOS AIRES, 25. oktobra. V Kordiljerah južno od San Jaga in Mendoza, na zahodnem delu republike Čile, kakor tudi na vzhodnem delu Argentine v Patagoniji in na Ognjeni zemlji, je divjal strašovit snežni vihar, kakršnega Južna Amerika še skoraj ne pomni. Na argentinski nižini je vsak promet popolnoma onemogočen. V žitorodnih pokrajinah Argentine je pa padel blagodejen dež.

Dnevne vesti

Iz sodne pisarniške službe. Za dnevničarko pri okrajnem sodišču v Murski Soboti je imenovana Ernestina Bolkova.

Iz carinske službe. Premešeni so: carinski kontrolor Radovan Vučetić iz Dravograda k glavni carinarnici v Ljubljani, carinska kontrolorja Urh Štajndl iz Gjev-gjelije in Avgust Bernot iz Zagreba k glavni carinarnici v Mariboru, carinski kontrolor Vukašin Radulović iz Maribora k carinarnici v Biograd, carinski kontrolor Dragotin Kramer iz Šibenika k carinarnici v Dravograd, carinski kontrolor Derviš Kahvedić pa iz Maribora k carinarnici v Gjev-gjelijo.

Notarske vesti. Javni notar dr. Fran Ivanšek je prenehal 31. t. m. poslovati v Ormožu in bo nastopil s 1. novembrom službo javnega notarja v Ptuj. Javni notar Viktor Škrabar bo prenehal 31. t. m. poslovati v Rogatcu in bo nastopil 1. novembra službo javnega notarja v Ormožu. V Rogatcu pa bo nastopil službo javnega notarja s 1. novembrom notar Janko Ponebšek.

Prerani grob. Včeraj je v Mariboru umrla v najlepši dekliški dobi 25. let gđ. Franja Korošćeva. Pogreb bo jutri v petek 26. t. m. ob pol 16. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče. Bodi ji ohranjen lep spomin, žalujočim preostalim naše najgloble sožalje!

Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: tkalski mojster France Šturm in Frančiška Naratova, posestniški sin France Flajs in Lenka Zagmajstrova, tkalec Jože Konestabo in Tončka Babičeva, predelavac Tone Budihna in Terezija Pregleva, tkalec Viktor Divjak in Anica Miklošičeva, tkalec Anton Krasovec in Ivanka Valenčičeva, kovač Jakob Mlaker in Zofka Hauptmanova. Bilo srečno!

Službeni list banske uprave dravske banovine objavlja v svoji 86. številki pravilnik o izvajanju javnih del.

Dovoljene igre v gostilnah in kavarnah. Odstavek v poročilu agencije »Aval« glede odredb narodnega zalovanja, zabranjujoč igre v gostilnah in kavarnah, kakor biljardiranje, domine, kartanje in balinanje je preklican. V času globoke žalosti, to je do 21. novembra t. l. so torej od petka 26. t. m. naprej dovoljene v lokalih omenjene igre.

Slike kralja Petra II. Z najvišjim dovoljenjem Nj. Vel. kralja Petra II. bodo v nekaj dneh izšle njegove slike v bakrotisku v večjem in manjšem formatu. Reprodukcijske bodo umetniško izvršene, in sicer točno po originalu, ki ga je napravil letos v septembru akademski slikar Božidar Jakac na kraljevskem dvorcu na Bledu. Slike lahko naroči državni in samoupravni uradi, občine, šolska vodstva, trgovci in privatniki pri kulturnem oddelku mestne občine v Ljubljani. Slika v velikem formatu 70x50 stane 75 Din, v manjšem formatu 25x35 cm pa stanejo 15 Din. S to sliko bomo dobili dostojno umetniško reprodukcijo, ki bo v kras vsakemu uradu in vsaki hiši.

Fond za spominske knjige o kralju mučeniku. Fond za spominske knjige o Nj. Vel. viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju je ustanovila Zveza organizacij knjigarnarjev Jugoslavije, da se oddolži spominu pokojnega vladarja, ki se je v največji vnemi zanimal za ljudsko pravo ter vedno tudi izdatno podpiral izdajo dobrih knjig. Iz ustanovljenega fonda bodo podeljene tudi nagrade pisateljem, ki bodo s svojimi prispevki pripomogli do velike spominske knjige o delovanju in poslanstvu našega pokojnega vladarja in narodnega voditelja. To delo bo zgodovinske vrednosti in bo namenjeno v prvi vrsti naši mladini.

Zračni promet na progi Zagreb—Beograd ustanovljen. Letošnje leto je bilo za naš zračni promet ugodno in srečno. Potniški letala so bila dobro zasedena in se ni zgodila niti najmanjša nesreča. Na progi Zagreb—Beograd je zračni promet ustanovljen in je s tem zaključena letošnja sezona.

Z avstrijske meje. Zadnje dni je opaziti na avstrijski meji živo gibanje avstrijskih vojaških oddelkov, ki so stražili mejo. Ker so se baje pripravljali novijemiri, so bili vojaški oddelki odpoklicani na Gornje Avstrijsko.

Mariborski narodni železničarji, na plan! Kljub temu, da je bilo delovanje »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije« ukinjeno, so naši internacionalni železničarji postavili za volitev skupščinarjev za oblastno skupščino bolniškega fonda Ljubljana, ki bodo prihodnje nedeljo 28. t. m., izrazito socialistično kandidatno listo. To njihovo vsiljivo agitacijo morejo smatrati vsi narodno misleči železničarji za drzno izzivanje, in to tem bolj, ker mistificirajo s pozivom na njihovo »belo« kandidatno listo poštno in narodne železničarje. Vsak značajen, pošten in narodni železničar pa se mora v nedeljo zavedati svoje dolžnosti in voliti le edino nacionalno listo, katere nosilec je Drago Outrata. Naš obmejni Maribor mora to nedeljo dokazati, da se železničarji na severni meji dobro zavedajo važnosti te postojanke zlasti v sedanjih resnih časih in da ne bodo dopustili sramote, da bi se izkazalo, da je Maribor še vedno nemškutarsko rdeč. Vsak jugoslovanski železničar bo volil v nedeljo nacionalno listo in s tem najboljše dokumentiral svojo zavednost.

Z ljubljanske univerze. Na ljubljansko univerzo se je vpisalo vseh slušateljev in slušateljic 1742, in sicer na filozofsko 488 (lani 485), na juridično fakulteto 562 (602), na medicinsko fakulteto 114 (218), na teološko fakulteto 160 (167), na tehniško fakulteto 388 (485). Značilen je padec, odnosno prirastek na posameznih fakultetah.

Obrtni učni tečajji. Mariborska poslovna zbornica obrtno-pospeševalnega zavoda pripravlja tri obrtne učne tečaje, in sicer za obrtno knjigovodstvo, za mojstrska izpitna predavanja in za mizarstvo strokovno risanje. Vsi tečajji bodo prirejeni ob takem času in tako, da ne bodo udeleženci zgubili nič ali zelo malo delovnega časa. Udeležijo pa se teh tečajev lahko tudi interesi vseh rokodelskih in trgovinskih strok, pomočniki in podjetniki. Pogoji so tako ugodni, da je udeležba omogočena tudi najrevnejšim. Prijave sprejema obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik na okrajnem glavarstvu, soba št. 42-II. Na željo se bodo priredili tudi še drugi učni tečajji, če se bo javilo zadostno število interesentov. Mariborska poslovna zbornica opozarja obnem, da je tudi že dovoljen za Maribor čevljarski prirojevski tečaj tekom letošnje zime. Ta tečaj pa bo priredil banovinski obrtno-pospeševalni urad.

Ljudska univerza v Mariboru. Prihodnji teden pričnemo zopet z rednim delom, in sicer predava v ponedeljek in torek g. univ. prof. dr. Ljudevit Hauptman iz Zagreba o položaju Evrope leta 1914. V ponedeljek govori uvodoma v proslavo spomina kralja Aleksandra I. Zedinitelja predsednik Ljudske univerze g. inž. Kukovec.

Plesna šola za trgovske in privatne nameščence se zopet nadaljuje vsak petek in torek v Narodnem domu. Pomočniški odbor Združenja trgovcev.

Posledice prepiranja na Hutterjevem dimniku. Pri podiranju Hutterjevega dimnika sta zaposlena tudi delavec France Šilak in neki zidar. Ko pa se je včeraj popoldne delavec Šilak norčeval z zidarjem, ki je dimnik tudi gradil, je to tako pogrelo zidara, da je segel po zidarski ometači in ga udaril z njo po glavi tako močno, da je moral Šilak iskati pomoči na reševalni postaji, kjer so mu glavo obvezali.

Požar. V noči na preteklo sredo je izbruhnil v gospodarskem poslopiju v Voseku pri Sv. Marjeti ob Pesnici ogenj. Domači so mogli jedva rešiti živino in svinje, dočim je vse gospodarsko orodje in gospodarske objekte uničil ogenj. V hlevu je zgorel tudi konj, ki ga niso mogli rešiti. Škoda znaša okrog 50.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino. V veliki nevarnosti je bila tudi Pihlerjeva stanovanjska hiša, ki pa so jo pred ognjenim elementom rešili na pomoč prispeli domači in okoliški gasilci. Kako je ogenj nastal, ne vejo, sumijo pa, da je bil podtaknjen.

Spominiaite se CMD

Pomočniški odbor Združenja trgovcev opozarja svoje članstvo na tečaj za moderno aranžiranje izložbenih oken, katerega priredi Slovensko trgovsko društvo. Začetek v petek 2. novembra t. l. ob 20. uri v predzadnjem lokalu Banovinske hranilnice v Gosposki ulici. Prijave sprejema tajništvo Slovenskega trgovskega društva, Jurčičeva ulica 8-I., levo.

II. tečaj za moderno aranžiranje izložbenih oken Slovenskega trgovskega društva v Mariboru se iz momentano nastalih tehničnih ovir preloži definitivno na petek 2. novembra t. l. z začetkom ob 20. uri. Tečaj se ne bo vršil, kakor je bilo prvotno sporočeno — v trgovski akademiji, temveč nam je uprava Banovinske hranilnice iz prijaznosti odstopila predzadnje prostore v Gosposki ulici, kar bo gotovo ugodnejše za udeležence. Vodstvo tečaja bi sprejelo eventualno še dva do tri tečajnike, nakar se opozarja, jo interesi, ki naj se prijavi tako, ker je število omejeno.

Za povzdigo našega civilnega letalstva. Da se povzdigne zanimanje za letalstvo in poveča število lastnikov letal v naši državi, je glavni odbor Aerokluba sklenil, dati brezplačno vsakemu članu Aerokluba nov letalski motor tipa Walter s 120 konjskimi silami. Kdor hoče dobiti motor, mora kupiti v domači tovarni zanj letalo. Tako lahko dobi vsakdo za polovično ceno novo letalo z novim motorjem. Čeprav je motor brezplačen, vendar je cena letalu še precej visoka in bodo najbrže bolj redki, ki jo bodo zmogli.

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE, posrednica, Maribor, Aleksandrova cesta 13, ima telefonsko številko 25-45. 4378

Od doma je pobegnil. Na policiji se je zglasila včeraj popoldne zasebnica Frančiška Korenova s Pobrežja in prijavila, da je pretekli torek popoldne njen 14-letni sin Josip neznanokam pobegnil od doma. Ker je deček duševno zaostal in slabo sliši, je mati v skrbeh, da se mu je kaj hudega pripetilo. Od doma je odšel slabo oblečen, golglav in ima svetle lasse in plave oči. Kdor bi o njem kaj vedel, naj obvesti predstojništvo mariborske policije.

Beg iz življenja. Sinoči okrog 23. ure je gostilničar »Pri roži« na Koroški cesti obvestil službujočega stražnika, da je izvršil v sobi za tuje neke moški samomor. Stražnik se je podal tja in našel na postelji nezvestnega moškega, ki pa je še kazal znake življenja. Takoj je poklical mariborske reševalce. Preden pa so ti dospeli, je nesrečnej že izdihnil. V prijavni list se je vpisal kot ključavničar Anton Bauer iz Konjic, rojen leta 1879. Pri njem so našli dozo za cigarete, 42 Din in 2 knjigi iz knjižnice Delavske zbornice. O dogodku je bil obveščen tudi uradni zdravnik g. dr. Zorjan, ki je prispel tja in ugotovil smrt ter odredil prevoz trupla na mestno pokopališče na Pobrežje. Ko pa je danes popoldne mariborska policija skušala ugotoviti identiteto nesrečnejša po knjigah, ki so jih našli pri njem, so izvedeli, da si je knjige včeraj popoldne izposodil v knjižnici Delavske zbornice knjigovodja Otmar Papler. Kako je prišel do teh knjig Bauer, še ni točno ugotovljeno. Po izpovedbi gostilničarja Gračnerja je prišel Bauer sinoči okrog 20. ure v gostilno in najel sobo. S seboj je prinesel 2 kg oglja, ki naj bi bilo povzročitelj njegove prostovoljne smrti. Bauer je namreč dal oglje v skledo za umivanje in ga s pomočjo papirja prižgal, da je začelo tleti. V dimu se je Bauer zadušil in je bilo zastrupljenje tako močno, da je bila vsaka pomoč zaman. Kaj je pognalo moža v tako žalostno smrt, tudi ni točno znano.

Radio Ljubljana. Spored za petek 26. t. m.: Ob 11: šolska ura; 12: plošče; 12.20: radio-orkester; 12.50: poročila; 13: čas; 18: pravice in dolžnosti državljanov; 18.20: predavanje o Oplenju; 18.40: plošče; 19: nacionalna ura; Dimitrije Davidović; 19.25: radio-orkester; 19.55: jedilni list, spored za soboto; 20: prenos svečanega žalnega koncerta iz opere; 22: čas, poročila.

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 26. oktobra ob 20. uri: »Žalni večer« za pokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. **Dramske cene. Bloki veljajo.**

Sobota, 27. oktobra ob 20. uri: »Hlapci«. Red B.

Nedelja, 28. oktobra ob 20. uri: »Idealen soprog«. **Premiera. Bloki.**

Žalni večer v gledališču. Za blagopojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem priredi Narodno gledališče v petek 26. t. m. ob 20. uri žalni večer z naslednjim sporedom: 1. Žalni govor. Govori glavni urednik in pisatelj Radivoj Rehar. 2. Schubert »Nedokončana simfonija«. I. stavek. Allegro moderato. Izvaja gledališki orkester pod vodstvom kapelnika Lojzeta Herzoga. 3. Raynal: »Grob junaka«. Tragedija v treh dejanjih. Režira J. Kovič, nastopijo Kraljeva, J. Kovič in Furijan. 4. Ruža Petelinova: »Kralju mučeniku«. Recitira Elvira Kraljeva. 5. Beethoven: »Žalna koračnica« iz III. simfonije. Izvaja gledališki orkester pod vodstvom kapelnika Herzoga. 6. Griša Koritnik: »Dovomina«. Recitira Vladimir Skrbinek in 7. Državna himna. Pričakujemo, da se bo mariborsko občinstvo odzvalo polnoštevilno. **Dramske cene. Bloki veljajo.**

Premiera »Idealnega soproga« in prvi nastop nove članice Save Severjeve bo v nedeljo 28. t. m. ob 20. uri. Torej vse-kakor dvojna zanimivost. »Idealen soprog« spada med najboljša dela slovitega Oskarja Wildea, znanega po svoji duhovitosti, s katero šiba človeško družbo, glavno žensko vlogo mrs. Cheveley pa igra darovita nova članica našega ansambla Sava Severjeva, ki si je v razmeroma kratkem času svojega gledališkega delovanja pridobila že lep sloves ter pričakujejo zato njen prvi nastop z napetim zanimanjem. Že kupljene ali rezervirane vstopnice veljajo pri tej predstavi.

Abonentje reda A prejmejo svojo predstavo prihodnji torek, v **Sredo pa abonentje reda D.** Poslednji so pa poslednji edinole pri predstavi, in to iz razloga, ker še mnogi niso dvignili svojih zkaznic, dasi so se prijavili in je še nekaj bolj-ših mest na razpolago, ki se lahko do tedaj oddajo.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nezgoda. Pri rezanju krompirja se je pri St. Juriju ob Pesnici vrezala v levo nogo 21-letna delavka Helena Samčeva tako nesrečno, da je morala iskati zdravniške pomoči v mariborski bolnišnici.

Smrt pri pranju. V Cvetkovcih je prala pred dnevi perilo 30-letna posestnica Ivanka Ozmečeva ob nekem potoku pri tolmunu. Revi pa je postalo nenadoma tako slabo, da je omahnila in padla v globoko vodo, kjer se je utopila. Mrtvo so potegnili iz tolmunu. Njena tragična smrt je vzbudila splošno sočutje z Ozmečovo rodbino, ki bo težko prebolela izgubo skrbne in dobre matere.

V Splitu se še vedno kopajo. Na naši jadranski obali vlada še vedno toplo poletno vreme in vroče pripeka sonce. V kopališčih je še mnogo kopalcev, ki se kopajo ves dan. Z letošnjim vremenom so bili lastniki kopališč ob obali zelo zadovoljni. Imeli so vso sezono izredno veliko gostov, domačinov in tujcev.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5.7 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 4.7 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 15 stopinjah 746.5; reduciran na ničlo 744.7; relativna vlaga 93; vreme je megleno; vremenska napoved napoveduje mirno jesensko vreme, lahno oblačno, v višinah jasno.

Obmejno ljudstvo plaka in prisega

ŽALNE SVEČANOSTI PRI SV. MARJETI OB PESNICI.

V noči od 9. na 10. t. m. je že šla od hiše do hiše marješke občine vest o zločinu ugrabitvi življenja našemu velikemu narodnemu kralju in voditelju Aleksandru I. Zedinitelju. Že zgodaj jutraj 10. t. m. so bile z malo izjemo vse hiše ob banovinski cesti v žalnih zastavah. Istotako so zvonovi župne cerkve že zgodaj potrjevali resničnost te grozne, vse domoljubne Šmarječane pretresujoče vesti.

V hodniku osnovne šole je učiteljstvo z učenci še isti dan postavilo sicer skromen, a vendar ganljivo lep katafalk s kipom velikega pokojnika, ob strani kipa v cvetličnih vešalnica rdeče in goreče sveče, pod kipom na črnini viseče božje razpelo, pred kipom pa s črnino, državnimi trobojnicami in z zadevnim vladnim proglasom prekrito mizo, na njej, ob njej, pod njo in okoli nje pa vse polno rož, cvetja in zelenja. Na okviru kipa je bilo na črnini in državnih barvah napisano: »Večna Mu čast in slava!« Tukaj se vsak dan odkriva, ustavlja in moli šolska mladina z učiteljstvom, posnema to pa tudi mnogo odraslih, v šolo prihajajočih občanov. Podobno je šolska deca v skoro vseh hišah uvedla na svojih domovih, kjer enako nažigajo prej in še sedaj sveče, molijo in pretreseni ob večerih govore in čita o strašnem dogodku, o veličastnih pogrebnih slavnostih, o novem vladajočem kralju Petru II.

V nedeljo 14. t. m. sta imela žalno sejo občinski odbor, isti dan tudi odbor Sokolske čete. V četrtek na dan pogreba kralja mučenika pa se je k žalni službi božji razer šolske mladine zbralo toliko ljudstva, da je bila cerkev nabito polna. Vsi udeleženci so globoko sočuvstvujoče sledili uvodnim žalnim obredom, zborovskemu petju »Miserere« in globoko občutenim besedam g. duh. svetnika J. Frangeža. Po službi božji se je šolska mladina podala v šolo, kjer jo vred pa tudi ljudstvo, ki je zaradi velikega številca moralo stati tudi izven šole. V šoli je g. šol. upravitelj prej prečital za ta dan namenjeno, ganljivo sestavljeno poslanico našega g. bana, nato pa v daljših besedah izrazil nenadomestljivo izgubo, ki smo jo morali preživeti z mučniško smrtjo našega in prvega evropskega kralja miru, našega Zedinitelja Aleksandra I., kateremu so navzoči s solzami v očeh zaklicali trikratni »Slava!« Popoldne ob pol 3. uri se je zopet zbrala šolska mladina z učiteljstvom pred katafalkom v šoli ter v petminutnem molku, spominskih besedah in nato molitvah v duhu iz daljave prisostvovala pogrebu velikega Zedinitelja.

Nepričakovano sijajno obiskana in globoko učinkujoča pa je bila glavna, skupna žalna manifestacija to nedeljo 21. t. m. po službi božji pred šolo. Zbralo se je okoli 500 odraslih in 250 učencev. Pred šolo je stal oder, na šolskem zidu pa okrašena slika pok. kralja Zedinitelja v žalnem floru, nad to s cvetjem in državnimi trobojnicami ozaljšana slika Nj. Vel. kralja Petra II., pod obema črnina, s cvetjem, žalnimi trakci itd. obložena miza, na njej gori božje razpelo z dvema svečama, spredaj na mizi državna trobojnica in preko nje črnina v obliki črke A; po zidovih in oknih so visele črne table z raznim, našim dnem in slavjem primerimi napisi in izreki. Že zunanost teh priprav se je globoko dojmlila vseh udeležencev, od katerih smo videli razen šolske mladine in učiteljstva, zastopnike vseh tukajšnjih uradov, člane občinskega odbora, Sokola, gasilce v krojih, člane strelske družine, Jadranske straže, Društva kmetijskih fantov in deklet, kolesarske sekcije »Peruna« Pesnica, Kmetijske podružnice in sploh vsaj enega, če ne več zastopnikov sleherne hiše te občine in župnije. Otvoril je žalno manifestacijo in jo vodil šolski upravitelj g. Mirko Vau da, ki je v obširnem govoru prikazal plemenito in mučniško življenje in delo našega državitvorca in mirotvorca, viteškega kralja Aleksandra. V ihtenju in solzenju si tukaj lahko videl naše dobre, stare mamice, naše skrbeče in vso svetovno vojno pretrpeče može, pa tudi na-

še nadebudne mladeniče in mladenke. Ob sklepu je govornik tangiral ponovno vsa društva, v kolikor je naš veliki pokojnik napram vsem pokazal svojo izredno zanimanje in žrtvovanje za uresničenje njihovih kulturnih smotrov, njegov govor pa je ginjeno občinstvo zaključilo z močnimi, turobno donečimi klici »Slava!« Mešan zbor pod vodstvom g. Rakuš je zapel nato žalostinko.

Temu so sledili nastopi šolske dece s petimi deklamacijami, otroškim govorom, najbolj pa je ganil in učinkoval zborni govor »Deca se poslavlja od svojega kralja,« kjer so otroci s povzdignjeno desnisso prisegli: »Čuvali Ti bomo Jugosla-

vijo in branili jo do svojega poslednjega diha, tako nam Bog pomagaj!« Tem dvignjenim 250 otroškim ročicam so se pridružile še stotine žuljavih kmetijskih rok odraslih in bil je to prizor, ki je vsakogar globoko pretresel. Istotako je bila gromovita skupna zakletev »Prisegamo«, s katero je pred sklepom manifestacije zaključil poklonilne besede vladajočemu kralju Petru II., uvodoma omenjeni govornik. Ljudstvo je vsemu sledilo pozorno in solzeče ginjeno, moški ves čas odkritih glav, ženske kot v molitvi zbrane. Žalno slavje je sklenilo petje državne himne, ki je v mogočnih odmevih združenih otroških in odraslih glasov zavalovala kot himna prisegajočih obmejnih domoljubov daleč tja čez slovenjgoriške doline in hribe, ki so čuli: Da sinovi Slave smo!

Rezultati letošnje trgatve

KOLIČINSKO PRIDELEK NI ZADOVOLJIV, ZATO PA JE KVALITETA RAZEN NA DOLENJSKEM NARAVNOST ODLIČNA.

Ljutomer. Splošna trgatve se je pričela 1. oktobra. Druga leta je trajala po več tednov, letos pa je bilo v enem tednu vse končano z redkimi izjemami po graščinskih vinogradih. Vse do septembra smo cenili in pričakovali, da bo količina vinskega pridelka vsaj tolikšna kakor lani, toda dejstvo so dala prav tistim, ki so že prej rekli, da bo letošnji pridelek manjši nego lanski. Nabrali smo povprečno komaj 5 do 6 hl na oral, kar ustreza približno 2 tretjinama količine lanskega vinskega pridelka. Že lani naš vinogradnik ni prišel na svoj račun, tem manje ga bo zadovoljila letošnja vinska letina. V pomanjkljivo obdelanih vinogradih ni zrastle in se nabralo niti 3 hl mošta na oralu. Količina vinskega pridelka torej ni zadovoljiva, pač pa je kakovost pridelka odlična. Mošči oktoberskih trgatve so pokazali vse vprek nad 20% sladkorja po klosterneburški moštni tehtnici, poleg zmerne vinske kisline. V boljših legah v Jeruzalemu in njega okolici, so imeli mošči 23 do 24% sladkorja, ponekod celo več do 29,5%. Cene vinskemu moštu ob trgatvi so bile od 4 Din naprej do 6 Din za liter po kakovosti. V drugi dekadji oktobra so nam kupci nudili že do 8 Din za liter. Mali posestniki so svoj vinski pridelek vnovčili že ob trgatvi, kakor že omenjeno zaradi izborne kakovosti pridelka, po res zmernih cenah, dočim si večji vinogradniki obetajo znatno zboljšanje sedanjih cen, kar je vsekakor opravičeno, če pomislimo, da je blago prvovrstno in ga je malo. Nekoč je bil običaj, da je vsak gostilničar razpolagal za posebne svečane priložnosti z boljšo vinsko kapljico, ki je bila seveda v ceni nekoliko višja. Opozarjamo vinske kupce, posebno gostilničarje, da si pravočasno oskrbe ta letošnji dar božji, ki ga v tej kakovosti ni bilo zadnjih sto let.

Pekre in Limbuš. Trgatev se je v splošnem začela 1. oktobra. Večji posestniki so podbirali koncem septembra. Termin trgatve je odločil občinski odbor na seji dne 23. septembra. Večina vinogradnikov se je ravnala po odredbi. Trgatev je vobče slaba. Posestnik, ki ima oral vinograda, je nabral samo 120 litrov. Ima zelo slabo oskrbovan vinograd. Drugi posestnik, ki ima boljše obdelan vinograd, je nabral na 2 in ¼ oralih 26 hl, povprečno na oral 9,45 hl. Cene za mošt se gibljejo od 4 do 6 Din za liter. Za pretočeno vino mešanih sort 7 Din liter, za sortirano pa 8 Din liter. Trgatev je bila že v prvi polovici oktobra končana.

Maribor. Termin za splošno trgatve je bil določen na 2. oktober. Mnogi vinogradniki v Slovenskih gorah pa s trgatvijo niso čakali do tega termina, podbirali in brali so že mnogo prej. Kakovost mošta ranih trgatve seveda ni bila zadovoljiva, dočim so vsebovali mošči oktoberskih trgatve nad 20% sladkorja po klosterneburški moštni tehtnici. Vinski trgovci so plačevali mošte z 18% sladkorja po 3 Din liter, za mošte izpod 18% sladkorja pa razmeroma manje, za boljše in sortirane mošte pa tudi več, do 5 Din za liter. Živalnega prometa z vinskimi moštom, kakor se je razvijal druga leta, letos nismo opazili. Trgatev je v

splošnem bila slabša nego lanska, količinsko smo dosegli komaj dve tretjini lanskega pridelka. Vinogradniki, ki mošta niso prodali, upajo za znaten dvig cen za mlado vino, ker ga je malo, starih zalog pa tudi ni več.

Sromlje. Večinoma smo končali letoš-

Skrivnosti emigrantskih zločincev

SPOMINI JELKE POGORELČEVE.

Jelka Pogorelčeva je bila dalj časa v taboru emigrantov v tujini kot zaročenka Gustava Perčeca. Končno se ji je posrečilo pobegniti in je izdala zagrebški policiji dragocen material. Napisala je tudi spomine, iz katerih posnemamo nekatere zanimive odstavke.

»Sem na potu v novo življenje. Bežim sama pred seboj in pred svojo strašno preteklostjo, katere temni spomini se ne dajo izbrisati kljub vsemu mojemu prizadevanju. Ko sem prekoračila madžarsko mejo, mi je bilo tako lahko pri srcu, kot bi prišla iz hude ječe na svobodo. Do Avstrije me je spremljala kot rožne sanje slika zadnjega sestanka s človekom, ki je bil več let moj zaročenec. Še vedno mi je šumel po ušesih njegov razdraženi preteči glas, njegove kletve, s katerimi me je čestokrat oboževal. Hvalim Boga, da se ni z menoj zgodilo to, kar sta doživela ubogi Štefan Petrovič iz Hlebine in njegov tovariš. Vedela sem iz lastne skušnje, kako postopajo Perčevci z onimi, ki skušajo pobegniti iz njihovega tabora. Ko sem leta 1929. prispela na Dunaj, mi še ni bilo popolnoma jasno, kakšno je delo emigrantov in mi niso bile znane vse njihove zveze z madžarskim in italijanskim generalnim štabom ter sem bila daleč od sedanjega spoznanja, da so bili Perčec, Pavelić in drugi v resnici navadni plačanci sovražnih držav, ki za denar, ne samo, da nič ne delajo, marveč na slepo poslušajo povelja madžarskih in italijanskih oblastí. To prepričanje, da so emigranti popolnoma v tuji službi, se je rodilo v meni stopnjema. Mnoge stvari sem zvedela kot naizuppljivejša tajnica svojega zaročenca, ker sem odpirala vso njegovo pošto. Gustav Perčec je bil kot moj zaročenec z menoj zelo zadovoljen in me je vodil čisto po najdražjih nočnih lokalih Dunaja ter obiskala vsa gledališča. Stanovala sva v IV. mestnem okraju, kjer sva imela stanovanje najmodernejše opremljeno. Perčec mi je dajal denar, kolikor sem ga potrebovala za razkošno življenje.

V januarju leta 1929. je Perčec skupno z dijakom Branimirjem Jelićem prekoračil Dravo in dospel na Madžarsko. Tu sta dobila oba madžarske potne liste. Jelić je pozneje odpotoval v Gradec, Perčec pa v Italijo in od tam na Dunaj, kjer se je sestajal s Pavelićem. Takoj po njegovem prihodu na Dunaj sta stopila Perčec in Pavelić v tesne stike s predstavniki VMRO, ki so takrat živeli v Avstriji. Z najuglednejšim med njimi, bil je to pokojni Naumon Tomalevski, sta sklenila odpotovati v Sofijo in skleniti sporazum o skupni teroristični akciji proti Jugoslaviji. Dr. Ante Pavelić si je priskrbel avstrijski, moj zaročenec Per-

njo trgatve okoli 1. oktobra. Količina pridelka dosega lansko in je tedaj daleč pod normalo. Kakokovost pa je odlična; v tem oziru »Sromeljčan 1934« ne zaostaja niti za najboljšimi letniki. Primerno legi, sortam in času trgatve so beležili mošči 18—23% sladkorja (po klosterneburški). Obeta se prvovrstna, harmonična vinska kapljica po vinskih trgovcih in konsumentih cerjenega vinskega tipa zlasti povsod tam, kjer se je podбирalo in je pridelke deležen tudi pozneje umnega kletarstva; zakaj trgatve sama in kipenja so se izvršilo ob najlepšem vremenu. In cene? Na trgu se opaža zaenkrat poleg rezerviranosti tudi neka neorientiranost. Večjih kupcij še ni bilo. Nekaj mošta II-a je šlo po 2,50 do 3 Din. Za I-a vina glase ponudbe po 4 do 5 Din, kar po mnenju poznavalcev našega vina in trga za tukajšnja vina ni pretirano.

Novo mesto. Trgatev na Dolenjskem se je končala začetkom oktobra in mošt je pri ugodni toplini večinoma že popolnoma pokipel. Kvalitativno je letina slaba, kvalitativno pa zaradi prislilne prezgodnje bratve komaj srednja in le pozne trgatve, po 25. septembru, so dale boljši pridelek. Kupcija z novimi vini je še šibka. Cene so zmerne, ker je vinogradnik primoran prodati čim prej svoje blago zaradi pomanjkanja denarnih sredstev.

Čec pa bolgarski potni list. Ko sta dobila oba potne liste, sta se skupno s Tomalevskim podala preko Romunije v Sofijo. Tam sta se najprej sestala z Ivanom Mihajlovom. Tudi se je v Sofiji Perčec naučil izdelovati peklenške stroje. Iz Bolgarije so nato vsi trije preko Carigrada in Aten odpotovali v Italijo. V Rimu so sklenili s fašističnimi oblastmi neko pogodbo, v kateri so se obvezali, da bodo v vsem in vsepovsod podpirala fašistično politiko, zlasti pa njena naziranja na Balkanskem polotoku. Pozneje je moj zaročenec Perčec ob neki priliki iskreno in odkritosrčno priznal, da so jim Italijani obljubili, da jih bodo podpirali finančno in materialno pri vsaki akciji proti Jugoslaviji. Glavno nadzorstvo nad emigranti, ki so se pričeli naglo zbirati, je imel dr. Pavelić, ki je ostal v Italiji in se nastanil v Pesaru. Mojemu zaročencu Perčecu pa so poverili propagandno akcijo na Dunaju in priprave za teroristična dejanja iz Avstrije proti Jugoslaviji. Tudi je Perčec dobil iz Rima bolgarski potni list na ime Matej Tomov, novinar iz Sofije.

Krog emigrantov se je naglo večal. V najino stanovanje so prihajali med drugimi Jelić, Josip Miljković-Pečnikar, polkovnik Neuman-Furjaković, neki poljski upokojenec Kodanić, Franjo Šimunović, Ljubomir Kremzir, Ignac Domitrović, Mijo Seletković, madžarski novinar Benes in italijanski novinar dr. Evgenio Moreale ter njegov tovariš Sanca. Med njimi je bil najstarejši Perčecov agent Šimunović, ki je stanoval v bližini Klingebacha v Burgenlandu na majhnem posestvu, ki mu ga je kupil Perčec. Domitrović in Seletković sta živela v Šopronju na Madžarskem, odkoder sta prihajala na Dunaj z avtobusom. Med omenjenimi obiskovalci pa je imel glavno besedo novinar Moreale, ataše za tisk pri italijanskem poslanstvu na Dunaju in obenem agent za financiranje Heimwehra od strani Italije. On je tudi izročil denar drugim teroristom. Bil je torej nekak glavni blagajnik. Mimo tega pa je imel dolžnost in nalogo, da je skupno z Gustavom Perčecem, Jelićem, Milkovićem in drugimi pripravljaj razni material o Jugoslaviji za italijanske liste. Tudi so Perčec in njegovi tovariši mimo novinarske akcije proti Jugoslaviji pripravljali še drug napad. V Klingebachu, kjer je stanoval Šimunović, so izdelali načrt za atentate s peklenjskimi stroji na raznih krajih v Jugoslaviji, na jugoslovanskih železnicah. Serija atentatov se je nato pričela 30. julija leta 1931. Glavno besedo pri tem sta imela Stanko Hranič in Seletković. Kakor je pozneje ugotovila dunajska policija, sta ta dva montirala peklenške stroje v vagone, ki

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Odločil se je, da obišče najprej njo. Toda prej je bilo treba določiti, kdo je prodal zastrupljene bonbone. Ime slaščičarja je bilo označeno na ovitku; zato se je podal Gryce v dotično prodajalno na poizvedovanje. Nihče se ni mogel spomniti, kdo je prodal sladkorčke. Šele ko je Gryce vprašal, ali ni bil kupec eksganten gospod s črno brado, se je spomnila ena izmed prodajalk:

Da, da, črno brado je imel, bil je zelo izbirljen zaradi sladkorčkov in je še vprašal, če so popolnoma nedolžni — kakor da bi prodajali kdaj kaj zdravju škodljivega.

XI.

Drugega dne je Gryce nekaj doživel, o čemer je govoril nerad. Če ga vprašajo o tem, skomigne z rameni, pravi da se stara in obrne pogovor na prijetnejše stvari. Tudi mi bi stvar radi zamolčali z ozirom na cenjenega starega gospoda, ki je tolikokrat zmagoval na tem polju, preiti pa je ne moremo, ker bi drugače manjkalo bistven del povesti.

Gryceju ni bilo lahko priti do one da-

me, o kateri je mislil, da je povzročiteljica vse zarote in kateri je hotel priti na sled. Sam si je znal spretno odpreti vrata in je hitel mimo služkinje po stopnicah navzgor.

Našel je damo, kakor se je dala nazivati, še v jutrnjem oblačilu na divanu v srednji sobi, v kateri je bil največji nered, čeprav je bilo že proti poldnevju. Prestrašeno je poskočila.

»Kdo ste? Kaj iščete tukaj? Kako ste se drznili nepovabljeni se mi vsiliti?«

»Oprostite mi,« ji je odgovoril z globokim poklonom. »Vaš prijatelj, gospod...« in šepetal ji je ime v uho — »je bolan in me je poslal, da se prepričam o vašem zdravju in poizvem, če ga nekaj časa lahko pogrešate.«

Trenutno je malo dvomila, potem je Gryceju z zaničevanjem obrnila hrbet, stopila k odprti stenski omari, vzela šal iz nje in se ogrnila vanj.

»Vi ste goljuf!« je zakričala in stopila s trdim korakom pred njega. »Če se takoj ne odstranite, zakličem po pomoč!«

»Ne verjamem, da bi zakričali, gospa Jenny Rogers,« je odgovoril, »tudi ne, če vrata zaklenem in vtaknem ključ v žep — tako! Preveč se bojite policije.«

»Pred policijo?« se je norčevala. »Izgledam tako, kakor da se je bojim? Kaj pa mi more policija ali vi ali kdo drugi?«

»Hočete li vedeti?« jo je vprašal smehljaje in se ogledoval po sobi, če ima menda še kak drug izhod razen tega, ki ga je on zaprl. »Lahko vam več pripovestim, kakor slutite. Na primer, kaj so vaši pomočniki odgovorili, ko ste rekli, da niste edina Jenny Rogers v mestu?«

Prestrašila se je, pobledela in ga prebodla z divjimi pogledi.

»Nikakih pomagačev nimam!« je zakričala. »Vi govorite ko norec, zato hočem z vami tudi kot z norcem ravnati. Odprite vrata!«

»Ne, dokler me ne boste sami spremili,« ji je odgovoril. »Sicer še nimam za vas zapornega povelja, toda lahko ga imam v pol uri v rokah, ako je moj pomočnik zunaj dovelj učen.«

Po teh besedah je nastavljal na ustnice majhno piščalko in začel se je čuden živiti.

Njen obraz se je hipno spremenil. Stala je sicer nepremično, vendar je Gryce segel nehote v žep.

»Nikake zavrtnosti,« je zaklical svareč.

»Kdo ste?« je zavpila razjarjena.

»Tajni policist Gryce,« ji je odvrnil s poudarkom.

Merila ga je z očmi.

»Spremem z vami dvoboje.«

Gryce je potegnil revolver iz žepa in ga nameril proti njej.

Prestrašeno je zavpila, skočila v stensko omaro in zaprla vrata za seboj.

»Odložite ga, odložite!« je klicala. »Prej se ne pokažem.«

Stopil je k mizici in položil orožje na njo.

»Tako, odložil sem samokres, torej vrnite se, sicer se zadušite v omari. Pridite, moram z vami govoriti.«

Nič odgovora.

Z orožjem v roki je premeril sobo ter zaukazal: »Pridite!« in tresel zaprta vrata omare.

Starost in bolezen sta ga že oslabilila, vendar ga je ta trenutek razvnela taka jeza, da je vrata razbil.

»Zdaj pa ven!« je zaklical — in obstal. Pred njim je ležal prazen prostor. Ko je Gryce pozneje pripovedoval zgodnjo inpektorju, je rekel, da se nikoli v življenju ni zdel samemu sebi tako smešen. Ali je izginila skozi tla? — Trenutek je stal kakor okamenel; nato je strgal obleko s ključ in preiskal vso omaro. Na zadnji steni je bila ključavnica, ki je kljub naporu ni mogel odpreti.

Razočaran in osramočen po popolnem neuspehu se je vrnil v vežo, da bi prestregel beg, a stal je pred zidom. Iz tega nadstropja so vodila ena vrata v stenski omari v zadnji del hiše, ki je imel izhod v drugi ulici.

(Se bo nadaljevalo.)

so tranzitirali Avstrijo na progi Schwarzbach—Beljak in jih tempirala tako, da so eksplodirali v Jugoslaviji.

Ko pa so emigranti nekega dne zasluhtili, da jim je za petami dunajska policija, so takoj poiskali zaščito pri svojih protektorjih in se razpršili na vse strani. Pavelci je odpotoval v Italijo pod imenom Anton Serda, Stanko Hranilović v Trst, moj zaročenec Gustav Perčec v Belgijo, nekateri na Madžarsko, drugi pa v Bolgarijo. Mene pa je poslal v Sofijo, kjer sem bila nekaj časa kot plesalka v nekem kabaretu. Po odhodu Perčeca in njegovih tovarišev pa aktivnost emigrantov na Dunaju ni prenehala. Tam so ostali Perčević, Furjaković, Pečnikar, Mršić in drugi.

Ptuj

Iz sodne službe. Premeščen je iz Ptuja v Kozje sodnik dr. Franc Muhič in obenem imenovan za predstojnika okrajnega sodišča v Kozjem. Na njegovo mesto pride sodnik Anton Kanzler, dosedaj pri okrajnem sodišču v Murski Soboti.

Tolovajski napad na orožniško patrolo. Preteklo nedeljo proti večeru je prišla večja družba iz Haloz, namenjena na svojo domovino na spodnjem Dravskem polju. Med to družbo sta bila tudi pos. sinova Štefan Stepišnik in Franc Horvat, oba iz Gorišnice. Ko so prišli na dravski most pri Borlu, na katerem je bila orožniška patrola v službi, je navedena družba brez vsakega povoda napadla patrolo, obstoječo iz dveh orožnikov. Eden iz te družbe je pograbil slatinsko steklenico polno vina, ki jo je imel v žepu in jo zagnal z vso silo orožniku naravnost v glavo. Orožnik se je smrtno nevarno zadet zgrudil in obležal nezavesten v mlaki krvi. Prenesli so ga v bližnjo hišo, kjer so mu nudili prvo pomoč. Družba se je nato naglo razpršila in izginila v temno noč. Na prošnjo komandirja orožniške postaje v Zavrču je prišla asistenca iz Ptuja zaradi zasledovanja napadalcev. Končno se je orožnikom posrečilo aretirati imenovana dva posestnikova sinova, ki sta osumljena, da sta izvršila napad na orožnika. Oba so izročili okrajnemu sodišču v Ptuj. Glede krivde pa se izgovarjata drug na drugega.

Premogokop Podlož—Hrastovec zopet v obratu. Premogokop Podlož—Hrastovec pri Majšperku je začel zopet obratovati, in sicer zaenkrat v manjšem obsegu. Premog je prvovrsten, ker ima, kakor so strokovnjaki dognali, 6700 kalorij. Kakor izvem, se je te dni mudila tam komisija neke večje družbe, ki namerava postaviti solastnica premogokopa ter razširiti obrat in povečati kapaciteto, pri čemer bi prišli do zaslužka številni brezposelni iz tukajšnjega okraja. Želeli je, da bi se to čimprej zgodilo.

Razstava. Razstava preprog in ženskih ročnih del primorske banovine iz Splita je nameščena v posvetovalni dvorani na mestnem magistratu.

K uboju na Hajdini pri Ptuj. V soboto 20. t. m. je izvršila sodna komisija obdukcijo trupla 19-letnega Petra Metličarja, ki je bil dan poprej ubit na javni cesti na Hajdini. Storilec Maks Lampret, ki je po izvršenem činu pobegnil, se je javil sam ptujskim orožnikom. Dejanje priznava, zagovarja se pa s silobranom in ker je bil od pokojnega in še nekaterih drugih izzvan. Maks Lampret je star 22 let. Izročili so ga ptujskemu okrajnemu sodišču. Pokojnega Petra Metličarja, ki je zaradi silnega vbodilja, ki je prerezal žrtvi glavno žilo odvodnico in razmesaril pljuča, da je takoj nastopila krvavitev, so pokopali na domačem pokopališču.

Polijska vest. Policija je aretirala 55-letno Marijo Hvalec zaradi ponovnega povratka v mesto Ptuj, od koder je za vedno izgnana. Žensko, ki se preživlja vključno temu, da je še sposobna za delo z beračenjem, so izročili sodišču.

Sport

Okrožni odbor LNP, službeno. Po nalogu JNS se mora vršiti v nedeljo 28. t. m. v vseh krajih ob 14.30 uri na za to določenem prostoru (ako bo lepo vreme), odnosno v zaprtim prostoru v primeru slabega vremena zaobljuba vseh podzveznih, okrožnih in klubskih odborov, vseh sodnikov in igralcev. Po zaobljubi bodo v vseh krajih tekme med krajevnimi rivali v korist »Fonda viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«. Od 9. do 10. minute prvega polčasa se prekine tekma za minuto molka. Od 28. t. m. od 14.50 ure dalje se zopet lahko igrajo tekme, vendar se morajo državne in klubske zastave izobešati samo na pol drogu, igralci pa morajo imeti okoli levega rokava dresa črn trak. V zvezi s tem nalogom odreja LNP: 1. Zaobljuba se mora izvršiti brezpogojno 28. t. m. ob 14.30 uri. 2. Zaobljuba bo na naslednjih igriščih in tekme med naslednjimi klubi: V Mariboru na igrišču ISSK Maribora: SK Železničar : ISSK Maribor. Službujoči odborniki g. Ošlak. V Ptuj na igrišču SK Ptuj: SK Drava : SK Ptuj. Službujoči odborniki g. Lešnik. V Čakovcu na igrišču Čakoveškega SK: SK Gradjanski : Čakoveški SK. Službujoči odborniki g. dr. Franetovič. V Murski Soboti na igrišču SK Mure: SK Panonija : SK Mura. Službujoči odborniki g. Peterka. 3. Obračun in poročilo službujočega odbornika je poslati točno po navodilih, ki jih prejmejo klubi v posebni okrožnici LNP. 4. Tekme sodijo samo sodniki iz istega kraja.

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP, službeno. Nedeljske tekme za »Fond viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« sodijo: ISSK Maribor : SK Železničar g. Vesnaver; SK Ptuj : SK Drava g. Zamuda; Čakoveški SK : SK Gradjanski g. dr. Brandl; SK Mura : SK Panonija g. Turk.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor I. Dramski odsek Sokola Maribor I. poziva vse svoje sodelavce na sestanek v četrtek 25. t. m. ob 20. uri v sejni sobi (prostori glasbene šole »Drave«). Vsi točno! — Načelnik.

Zanimive številke.

Marsikoga bo zanimalo, koliko je na svetu dijakov in dijakinj. Statistika pravi, da jih je vseh skupaj 2.350.000, največ jih je v USA, takoj za Ameriko je Rusija, ki ima po zadnjih podatkih 272 tisoč 125 dijakov in dijakinj. V Nemčiji jih je 138.910, v Franciji 89.940, na Poljskem 49.770, v Italiji 47.723, v Angliji 37.498. Najmanj dijakov in dijakinj ima Alaska, in sicer samo 860, takoj za njo pa Islandija, ki ima 180 dijakov.

Razno

GOSTILNO »ROTOVŽ«, Maribor, oddam v najem. — Vico, Maribor. 4390

Prodaj

OMARO za obleke poceni prodam — Naslov v upravi »Večernika« 4389

PRODAM BLAGAJNO

WERTHEIM. št. 2, za Din 2000, kompletni »Glaser-Unger« in druge jur. knjige za ½ vrednosti. Dr. Rudolf, Slov. Konjice. 4391

Sobo odda

NA UDOBNO STANOVANJE z zajutrkom sprejme manjša družina dijakov po ugodni ceni k sinu gimnazijcu šestostolcu. Vpraša se na Ruški cesti 7/I. Kranje. 4375

SOBO

s posebnim vhodom, higijensko, z dvema posteljama, oddam s 1. novembrom ali takoj. Frankopanova 14/I. stan. 5. 4372

Službo išče

ISLETNO DEKLE, izučena šivilja išče službo pri mali družini za pomoč v gospodinjstvu. Vprašati: Franc Klemenčič, Studenci, Ciril Metodova ul. 11. 4388

Globoko užaloščeni naznanjamo tužno vest, da je naša nepozabna sestra, svakinja, sestrična in zaročenka, gospodična

Franja Korošec

po kratki in mučni bolezn, previdena s tolažili sv. vere, v 25. letu svoje starosti včeraj v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice bo v petek, dne 26. oktobra ob pol 16. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče.

MARIBOR, dne 25. oktobra 1934.

Žalujoči: Veronika Korošec, sestra, Franc Krebs, svak, Hedvika Krebs, sestrična, Anton in Marija Prelog, stric in teta in Franc Crepinko, zaročenec.